

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ**
Силабус навчальної дисципліни

Індустріальні парки та кластерні об'єднання країн ЄС

Викладач: кандидат економічних наук, доцент Голомб Вікторія Володимирівна
Кафедра: інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, 11 корпус ЗНУ, ауд. 415
E-mail: viktorija.golomb@gmail.com
Телефон: (+38) 097-806-62-15
Інші засоби зв'язку: Viber (+38) 050-133-87-99

Освітня програма, рівень вищої освіти		Економіка підприємства Перший (бакалаврський)					
Статус дисципліни		Вибіркова					
Кредити ECTS	5	Навч. рік	2023-24	Рік навчання	3	Тиждні	14
Кількість годин	150	Кількість змістових модулів	8	Лекційні заняття – 28 Практичні заняття – 14 Самостійна робота – 108			
Вид контролю	Екзамен						
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=14822				
Консультації: щовівторка о 9-35 або індивідуально за домовленістю, або електронною поштою (у випадку вимушеної дистанційної форми спілкування)							

ОПИС КУРСУ

Навчальна дисципліна спрямована на вивчення формування системних знань і розуміння концептуальних основ територіального розміщення виробництва, економічного змісту інноваційного підприємництва у сфері об'єднань підприємств, передумов виникнення та переваг функціонування індустріальних парків та кластерів як складових інституційних перетворень в соціально-економічних системах, тенденцій розвитку інноваційних форма організації виробництва у глобальній економіці для обґрунтування напрямів підвищення їхньої ролі в економіці України, завдань ефективного використання природних, науково-виробничих і людських ресурсів регіонів України.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів системи спеціальних знань з інноваційного підприємництва та його інвестиційного управління в сфері об'єднань промислових підприємств, формування практичних навичок раціональної організації та фінансового обґрунтування напрямків розвитку індустріальних парків та кластерних об'єднань.

Дисципліна розрахована на один семестр (п'ятий семестр третього курсу бакалаврату) та складається з чотирнадцяти тем, які розділені на п'ять модулів.

Інтерактивний формат курсу, що спонукатиме до дебатів, полеміки, аргументованого відстоювання власної точки зору, орієнтований на розвиток критично важливих для фахівця у галузі гуманітарних наук навичок ефективної усної й письмової комунікації.

Опанування тематики курсу є фундаментальними знаннями, необхідними для комплексного розуміння проблем інноваційного підприємництва та його інвестиційного управління в сфері об'єднань промислових підприємств, що формує практичні навички раціональної організації та фінансового обґрунтування напрямків розвитку індустріальних парків та кластерних об'єднань.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможє:

Силабус навчальної дисципліни

- застосовувати у процесі дослідження основи теорії інноваційних об'єднань підприємств на рівні окремих галузей, їх груп і всього економічного комплексу країни;
- застосовувати основи теорії кластерів та індустріальних парків при вивченні регіональних проблем розвитку економіки з метою вдосконалення управління територією;
- користуватись методикою економіко-географічного аналізу виробничих, галузевих, міжгалузевих, територіально-виробничих систем та кластерів;
- застосовувати наукові підходи до оцінки умов і факторів діяльності інноваційних об'єднань підприємств.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

1. Концептуальні засади підтримки малого та середнього бізнесу в Україні : питання кластеризації та бізнес-інкубації [Текст] : колективна монографія / за заг. ред. О. В. Фінагіної. Черкаси : видавець Пономаренко Р. В., 2018. 158 с.
2. Теорія і практика кластеризації економіки : монографія / за наук. та заг. ред. М. П. Войнаренка, В. І. Дубницького. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2019. – 336 с.
3. Закон України «Про індустріальні парки» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2013. – № 22. – Ст. 212.
4. Матеріали лекцій дисципліни «Індустріальні парки та кластерні об'єднання країн» (платформа Moodle в Системі електронного забезпечення навчання ЗНУ).
5. Тестові завдання до лекційного матеріалу дисципліни «Індустріальні парки та кластерні об'єднання країн» (платформа Moodle в Системі електронного забезпечення навчання ЗНУ).

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (тах 60 балів):

Поточний контроль передбачає такі **теоретичні** завдання:

- Усне опитування і обговорення проблемних питань за тематикою курсу.
- Короткі тести/контрольні роботи за пройденим матеріалом.

Поточний контроль передбачає такі **практичні** завдання:

- Виконання практичних та ситуаційних завдань, що діагностують рівень сформованості вмінь і навичок (аналітичне завдання).
- Оформлення результатів власних досліджень у формі презентації (підготовка наукових доповідей).

Бали за кожен змістовий модуль усього, теоретичне і практичне завдання, становлять пропорційно 12 балів, що у сумі складає 60 балів.

Додаткові види роботи (бальна система стимулювання активності студентів) - це система додаткових балів, яку введено з метою заохочування студентів до планомірної, систематичної роботи з опанування теоретичним матеріалом і поглибленого оволодіння ними практичними навичками, які передбачено цим курсом. Ці додаткові бали можуть стати вирішальними для отримання більш високої оцінки за весь курс! Тому, **НАПОЛЕГЛИВО РЕКОМЕНДУЄМО** студентові скористатися цією нагодою **СУТТЄВО** підвищити свій загальний бал, отриманий після виконання всіх обов'язкових видів контрольних заходів!

Позааудиторна навчальна активність як один з видів врахування програмних результатів вивчення цієї дисципліни студентом у формі самоосвіти (неформальна або інформальна) та підтвердження їх відповідним документом (диплом, сертифікат, свідоцтво тощо). Якщо програмні результати, отримані під час вивчення конкретного змістового модуля, зі знаннями й уміннями, одержаними під час позанавчальної самоосвіти (онлайн-курси, розміщені на відкритих навчальних платформах, воркшопи, вебінари, майстер-класи, тренінги тощо) відповідають вимогам робочої програми навчальної дисципліни, то студент звільняється від виконання

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ**

Силабус навчальної дисципліни

поточних контролів з цього змістового модуля, а результати зараховуються йому «автоматом» з максимальною бальною оцінкою відповідно до критеріїв оцінювання. У випадку, коли програмні результати частково відповідають вимогам (неповні, схожі, але зі спорідненої галузі знань тощо), викладач має право або звільнити студента від складання окремих поточних контролів у межах цього змістового модуля, або при їх складанні оцінити за максимальним балом.

Підсумкові контрольні заходи (тах 40 балів):

На підсумковий семестровий контроль передбачено контрольний захід у формі екзамену на платформі Moodle в Системі електронного забезпечення навчання ЗНУ, загальна кількість за підсумковий семестровий контроль складає 40 балів. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (тах 60%)			
Змістовий модуль 1	Усне опитування (дискусія) та тестові завдання	тиждень 1-2	2%
	Вирішення практичного завдання (задача, обґрунтування тенденцій, динаміки, залежностей, підготовка доповіді та презентації ін.)		5%
Змістовий модуль 2	Усне опитування (дискусія) та тестові завдання	тиждень 3-4	2%
	Вирішення практичного завдання (задача, обґрунтування тенденцій, динаміки, залежностей, підготовка доповіді та презентації ін.)		5%
Змістовий модуль 3	Усне опитування (дискусія) та тестові завдання	тиждень 5-6	2%
	Вирішення практичного завдання (задача, обґрунтування тенденцій, динаміки, залежностей, підготовка доповіді та презентації ін.)		5%
Змістовий модуль 4	Усне опитування (дискусія) та тестові завдання	тиждень 7-8	2%
	Вирішення практичного завдання (задача, обґрунтування тенденцій, динаміки, залежностей, підготовка доповіді та презентації ін.)		5%
Змістовий модуль 5	Усне опитування (дискусія) та тестові завдання	тиждень 9-10	3%
	Вирішення практичного завдання (задача, обґрунтування тенденцій, динаміки, залежностей, підготовка доповіді та презентації ін.)		5%
Змістовий модуль 6	Усне опитування (дискусія) та тестові завдання	тиждень 11	3%
	Вирішення практичного завдання (задача, обґрунтування тенденцій, динаміки, залежностей, підготовка доповіді та презентації ін.)		5%

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ**

Силабус навчальної дисципліни

Змістовий модуль 7	Усне опитування (дискусія) та тестові завдання	тиждень 12	3%
	Вирішення практичного завдання (задача, обґрунтування тенденцій, динаміки, залежностей, підготовка доповіді та презентації ін.)		5%
Змістовий модуль 8	Усне опитування (дискусія) та тестові завдання	тиждень 13-14	3%
	Вирішення практичного завдання (задача, обґрунтування тенденцій, динаміки, залежностей, підготовка доповіді та презентації ін.)		5%
Підсумковий контроль (max 40%) тестові завдання (на Moodle)			40%
Разом			100%

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема змістового модулю	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень 1-2 Семінар 1	Теоретичні аспекти створення й організації діяльності індустриальних парків	Тестування у СЕЗН Moodle	2
		Ситуаційне завдання – кейс (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки)	5
Змістовий модуль 2			
Тиждень 3-4 Семінар 2	Світовий досвід функціонування індустриальних парків	Тестування у СЕЗН Moodle	2
		Ситуаційне завдання – кейс (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки)	5
Змістовий модуль 3			
Тиждень 5-6 Семінар 3	Особливості створення та діяльності індустриальних парків в Україні	Тестування у СЕЗН Moodle	2
		Ситуаційне завдання – кейс (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки)	5
Змістовий модуль 4			
Тиждень 7-8 Семінар 4	Теоретичні засади кластерних форм організації виробництва в економіці	Тестування у СЕЗН Moodle	2
		Ситуаційне завдання – кейс (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки)	5
Змістовий модуль 5			
Тиждень 9-10 Семінар 5	Характеристики кластерної політики, систематизація та структуризація кластерів	Тестування у СЕЗН Moodle	3
		Ситуаційне завдання – кейс (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки)	5

Силабус навчальної дисципліни

Змістовий модуль 6			
Тиждень 11	Зарубіжний досвід функціонування регіональних кластерів та особливості їх діяльності в Україні	Тестування у СЕЗН Moodle	3
		Ситуаційне завдання – кейс (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки)	5
Змістовий модуль 7			
Тиждень 12 Семінар 6	Процес створення кластера, особливості його розвитку та функціонування.	Тестування у СЕЗН Moodle	3
		Ситуаційне завдання – кейс (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки)	5
Змістовий модуль 8			
Тиждень 13-14 Семінар 7	Бізнес-план кластеру та характеристика його основних структурних елементів	Тестування у СЕЗН Moodle	3
		Ситуаційне завдання – кейс (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки)	5
Підсумковий контроль (max 40%)			
Тестування на платформі Moodle			40
Разом			100

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Основна:

1. Івашко О. Індустріальні парки в системі інвестиційної безпеки держави: теорія і практика. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2018. №4. С. 32-40.
2. Гарбар Ж.В. Гарбар В.А. Індустріальні парки як інструмент регіонального розвитку. *Формування ринкових відносин* : зб. наук. пр. Київ, 2020. № 9(232). С. 73-88.
3. Галасюк В. В. Індустріальні парки: світовий досвід та перспективи створення в Україні. *Економічний аналіз*: зб. наук. праць / ред. кол.: О.В. Ярошук та ін. Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр ТНЕУ «Економічна думка», 2018. Том 28. № 1. С. 40-50.
4. Концептуальні засади підтримки малого та середнього бізнесу в Україні : питання кластеризації та бізнес-інкубації : монографія / за заг. ред. О.В. Фінагіної. Черкаси : видавець Пономаренко Р. В., 2018. 158 с.
5. Теорія і практика кластеризації економіки : монографія / за наук. та заг. ред. М. П. Войнаренка, В. І. Дубницького. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2019. 336 с.
6. Шпак Ю. В. Кластерний підхід в управлінні територіальним розвитком України. *Регіональне управління та місцеве самоврядування*. 2020. № 2(25). С. 187-191.
7. Бойко В.О., Бойко Л.О. Індустріальні парки – ефективний механізм залучення інвестицій для відновлення економіки у післявоєнний період. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип.49. С. 26-32.
8. Європейська регіональна політика : підручник / за ред. А. Крисоватого та І. Ліщинського. Тернопіль : ВПЦ «Економічна думка ЗУНУ», 2020. 236 с.

Інформаційні ресурси:

1. Національна програма кластерного розвитку до 2027 року. Концепція, орієнтири розвитку, рекомендації. URL: <https://www.clusters.org.ua/blog-single/proyekt-nacziionalnoyi-programy-klasterного-rozvytku-do-2027/> (дата звернення: 30.08.2022).
2. Державна служба статистики України : офіційний сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення: 30.08.2022).
3. Міністерство економіки України : офіційний сайт. URL: <http://www.me.gov.ua> (дата звернення: 30.08.2022).
4. Українські кластери : офіційний сайт. URL: <https://ucluster.org> (дата звернення: 30.08.2022).
5. Промисловий портал : офіційний сайт. URL: <https://uprom.info> (дата звернення: 30.08.2022).
6. Про індустріальні парки : Закон України від 21.06.2012 № 5018-VI. Дата оновлення: 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5018-17#Text> (дата звернення: 30.08.2022).
7. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні : Закон України від 08.09.2011 № 3715-VI. Дата оновлення: 05.02.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ¹

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер викладання дисципліни «Індустріальні парки та кластерні об'єднання країн ЄС» передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які з поважних причин були відсутні на практичних заняттях згідно встановленому графіку (за розкладом), обов'язково виконують ці практичні завдання, які розміщені на платформі Moodle СЕЗН ЗНУ.

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки, можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. Кодекс академічної доброчесності ЗНУ).

Усі письмові роботи, що виконуються студентами під час вивчення дисципліни, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

¹ Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно.

Електронна пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем.

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ**
Силабус навчальної дисципліни
ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Борисов Костянтин Борисович**
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. [\(061\) 228-75-50](tel:0612287550)

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ**

Силабус навчальної дисципліни

інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>